

19 Agosto 1950

Senyor J. Ferrater Mora.

Paris

Estimat amic:

Retransmesa des de Saumery, la vostra carta de finals del mes passat ha arribat no fa gaire a les meves mans. Quina llàstima de no ser a França. Trobar-nos-hi hauria estat per a mi una festa. Però d'ençà del desarrelament, tots, qui més qui menys, anem on el vent ens porta -un vent que més aviat ens porta a escampar-nos que a aplegar-nos-. En el que a mi es refereix, aquest vent capriciós se m'endugué l'any passat a Venezuela. El Ministeri de Sanitat d'aquest país m'havia ofert una plaça interessant. I com que ja tenia vora meu una família -que és com tenir-hi l'Aritmètica-vaig decidir acceptar el contracte que em proposaven. I aquí em tenguí dirigint la Colònia Psiquiàtrica d'Anare, establiment que estic encarregat d'organitzar sota el model de les colònies familiars europees -com les franceses del Cher i de l'Allier, per exemple.

L'esperança, sino en el veritable retorn, ~~en~~ un viatge no massa llunyà a Europa m'impedeix d'enyorar-me. Però no es tracta pas solament de no enyorar-se, sino també de saber compaginar, aquí com allà, el cultiu de les meves dues vocacions - i el de les vocacions i les amistats-. En el que fa a aquests darrers aspectes de la qüestió he de confessar que el canvi d'hemisferi no m'ha provat gaire. Si fa temps que no sabeu de mi, la culpa és meva. Perdoneu-me'n. No sé com són les Amèriques que vos coneixeu. En aquesta on em trobo, sense que ni hom se n'adoni, les estones de lleure es converteixen en estones de jeure. Més que a la ~~reflexió~~, el clima em sembla ésser-hi propici a la contemplació -o a qualsevol altra forma, com més degradada millor, de l'ataràxia. I és per això que, a Venezuela, l'admiració que ja sentia per vos s'ha enrobustit encara més; no tan allunyat de l'ambient on heu escrit i publicat, puc ara donar-me millor compte de l'extensió de l'obra que ja heu acomplert i de la importància d'algun dels obstacles que, per a acomplir-la, heu tingut potser de vèncer. I a propòsit: ha estat ja llençada al mercat la darrera -per ara- edició del vostre diccionari, aquella de la qual em parlàveu en la vostra penúltima lletra? M'interessaria saber-ho.

Per voler trobar-me a Venezuela a la data que el meu contracte exigia vaig haver d'aplaçar la soutenance de la meua tesis de Lletres. Pensava passar-la aprofitant el viatge que volia fer a Paris en ocasió del Congrés de Psiquiatria que s'hi té de celebrar. Però la data d'aquesta reunió de psiquiatres ha estat avançada. Serà al Setembre d'enguany, i no a l'Octubre com primer s'havia decidit. I al Setembre, la Facultat encara estarà en vacances. He tingut doncs d'ajornar a la Primavera del 51 el meu retorn -provisional, probablement- a Europa. Vós ja en sereu fora. El Congrés ja estarà dat i benèit. I si almenys podia aleshores acabar d'una vegada amb la meua nomenclologia de l'Exili. Però ni això és segur. Ja us he dit que no treballa gaire. I com menys treballa, més modificacions descobreixo que hauria d'introduir al meu text.

M'ha afatagat molt que us haguessiu recordat de mi en el vostre pas per França. Us estimaria molt que, quan hi sigueu, em doneu la vostra adreça als Estats-Units. No és impossible que, si us plau, ens hi trobem l'any que vé, quan, camí d'Europa, penso atravesar-los.

Ben cordialment amic vostre,

27-x1-50.

Colau